

Tinya, F., Kovács, B., Aszalós, R., Ódor, P. 2017. Erdészeti kezelések aljnövényzetre gyakorolt hatásának kísérletes vizsgálata. . Poszter. XI. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia, Eger, 2017. November 2-5, Absztrakt kötet, pp. 129.

Erdészeti kezelések aljnövényzetre gyakorolt hatásának kísérletes vizsgálata

Tinya Flóra, Kovács Bence, Aszalós Réka, Ódor Péter

MTA Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet, 2163 Vácrátót, Alkotmány u. 2-4.

E-mail: tinya.flora@okologia.mta.hu

Az erdészeti beavatkozások nagymértékben megváltoztatják az erdők faállomány-szerkezetét, és ezáltal a mikroklimatikus és termőhelyi viszonyokat. Mindez jelentős hatással van a különféle erdei élőlénycsoportok diverzitására – fontos tehát feltárni, hogy az egyes gazdálkodási módok milyen mértékben fenntarthatóak természetvédelmi szempontból. Az aljnövényzet, mint különösen érzékeny csoport, a kezelések okozta bolygatások jó indikátora lehet. Kutatásunk egy középhegységi gyertyános - kocsánytalan tölgyesben zajlott a Pilis Kísérlet keretében. Kétféle üzemmódhoz tartozó erdészeti kezelések aljnövényzetre gyakorolt hatását hasonlítottuk össze: tarvágás, hagyásfacsoport, egyenletes bontás (vágásos üzemmód), illetve lékvágás (örökerdő üzemmód). A vizsgálatokat négy ismétlésben, kezeletlen kontrollhoz viszonyítva végeztük. Elemeztük a fény- és a talajnedvesség-viszonyok megváltozásának szerepét is a növényzet átalakulásában. Két évvel a kezelések után a megnövekedett fény és talajnedvesség következtében a tarvágásban és a lékben szignifikánsan nagyobb lett az aljnövényzet borítása és fajszáma. A tarvágásban az extrém fényviszonyok számos nem-erdei (réti, vágástéri, ruderalis) faj megjelenését, és így a fajkompozíció jelentős átalakulását eredményezték. A lékben az aljnövényzet jobban ellenállt az új fajok megtelepedésének – itt elsősorban nedvességigényes, fény-flexibilis, de az eredeti erdei fajkészlethez tartozó fajok váltak dominánssá. A bontóvágás mérsékelt változásokat okozott a termőhelyi viszonyokban és az aljnövényzetben. A hagyásfacsoportban a fajszám csekély mértékben emelkedett, a szárazabb termőhely miatt a borítás azonban nem változott. Kezdeti eredményeink alapján a lékvágás és az egyenletes bontás nagyobb mértékben őrzi meg az aljnövényzet erdei jellegét, mint a tarvágás. A hagyásfacsoport az eredeti termőhelyi viszonyokat többé-kevésbé fenntartva képes mérsékelni a tarvágás szélsőséges hatásait. A kutatást az OTKA (111887) és az MTA Posztdoktori Kutatói Programja (PD-009/2017) támogatta.